

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott

Motion – NPF-säkra Nackas skolor

Motion den 16 november 2020 av Tomas Ottosson och Fredrik Holmqvist (V)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott förslår kommunstyrelsen besluta följande.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete inom de kommunala skolorna i Nacka kring neuropsykiatriska funktionsnedsättningar på ett sätt som uppfyller intentionerna i motionen. Motionen är därmed färdigbehandlad

Sammanfattning

I motionen förslås ett antal åtgärder för att NPF-säkra kommunens skolor. Motionärerna från Vänsterpartiet yrkar även att två sammanställningar ska göras; av hur långt de olika skolorna kommit i sitt arbete med att NPF-säkra verksamheten och den fysiska miljön, för att man ska kunna göra en bedömning av vilka insatser som behövs, samt av kunskapsläget bland skolornas personal, som föreslås uppdateras löpande med syfte att bättre tillgodose behoven av kompetensutveckling.

Välfärd skola arbetar kontinuerligt med fortbildning till pedagogerna gällande anpassningar i den fysiska och pedagogiska miljön i skolan. Barn- och elevhälsans olika professioner har kunskap om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF), och i pedagog- och logopedgruppen finns spetskompetens hos de specialpedagoger och logopeder som arbetar där. Dessa kan i sin tur stödja lärare i att skapa goda lärmiljöer som gynnar både elever som har NPF och som samtidigt gynnar alla elevers lärande och utveckling.

Välfärd skola erbjuder nätverksträffar en gång i månaden för pedagoger i förskolan och för specialpedagoger i skolan, i syfte att dela och sprida goda exempel och erfarenheter mellan deltagarna men också genom att bjuda in föreläsare samt belysa litteratur och ny forskning på det specialpedagogiska området. Träffarna leds av barn- och elevhälsans övergripande specialpedagog med spetskompetens inom NPF.

Välfärd skola anser att det redan pågår ett arbete inom de kommunala skolorna i Nacka kring neuropsykiatriska funktionsnedsättningar på ett sätt som uppfyller intentionerna i motionen.

Förslagen i motionen

Motionen beskriver att ett arbete med att NPF-säkra Nackas skolor kräver att det görs en nulägesanalys av kunskapsläget i skolorna, samt mer av central styrning och information kring den kompetensutveckling som erbjuds.

Motionärerna föreslår följande;

- att* kommunen har som mål att samtliga kommunens skolor är NPF-säkrade
- att* en sammanställning görs av hur långt de olika skolorna kommit i sitt arbete med att NPF-säkra verksamheten och den fysiska miljön för att man ska kunna göra en bedömning av vilka insatser som behövs
- att* en sammanställning görs av kunskapsläget bland skolornas personal, som uppdateras löpande med syfte att bättre tillgodose behoven av kompetensutveckling
- att* kommunen aktivt arbetar med att löpande förbättra skolpersonalens kunskaper genom att exempelvis ordna föreläsningar och kurser utifrån de behov man identifierat

Välfärd skolas utredning och bedömning

Bakgrund

Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, ofta även benämnt funktionsvariationer (*NPF*) är ett samlingsnamn för bl. a ADHD - *Attention Deficit Hyperactivity Disorder*, ASD - *autismspektrumdiagnos*, OCD - *Obsessive Compulsive Disorder*, dyslexi eller dyskalkyli.

Många av dessa elever (vilka beräknas vara ca 5 – 10 % av eleverna) upplever sin skolgång som svår och problematisk, något som leder till känslor av utanförskap och uppgivenhet. I skolans styrdokument är det tydligt att hela verksamheten ska anpassas och fungera för dessa elever. Betydligt fler elever än så gynnas av anpassningar i skolan än de som traditionellt faller inom NPF-spektrat. Att stärka alla elevers möjligheter att känna delaktighet i skolan, och att tillsammans med dem hitta strategier som främjar såväl mående som lärande, är något som förbereder alla elever för framtiden.

Ett ständigt pågående arbete

Välfärd skola arbetar kontinuerligt med fortbildning till pedagogerna gällande anpassningar i den fysiska och pedagogiska miljön i skolan. Barn-och elevhälsans olika professioner har kunskap om NPF, och i pedagog- och logopedgruppen finns spetskompetens hos de specialpedagoger och logopedier som arbetar där. Dessa kan stödja lärare i att skapa goda lärmiljöer som gynnar både elever som har NPF och som samtidigt gynnar alla elevers lärande och utveckling. Då skolornas budget är stram har dock inte alla sett sig ha möjlighet

att köpa in de tjänster, såsom fortbildning, handledning och insatser gentemot enskilda elever eller grupper av elever, som gruppen erbjuder.

Ett antal skolor har genomgått Skolverkets satsning Specialpedagogik för lärande, ett utbildningsmaterial som är utvecklat i samarbete med Stockholms universitet och som bland annat berör AST (Autismspektrumtillstånd). Handledningen har på några skolor letts av specialpedagoger inom barn- och elevhälsan.

Nätverksträffar

Välfärd skola erbjuder nätverksträffar en gång i månaden för pedagoger i förskolan och för specialpedagoger i skolan, i syfte att dela och sprida goda exempel och erfarenheter mellan deltagarna men också genom att bjuda in föreläsare samt belysa litteratur och ny forskning på det specialpedagogiska området. Träffarna leds av barn- och elevhälsans övergripande specialpedagog med spetskompetens inom NPF. Dock har träffarna legat nere en tid på grund av covid-19. Välfärd skola planerar att återuppta dessa så fort möjlighet finns.

Särskilda undervisningsgrupper

I vissa fall är inte anpassningar i klassrummet tillräckligt för att eleven ska få en så bra skolgång som möjligt. I Välfärd skola finns ett antal särskilda undervisningsgrupper för elever där anpassningarna i skolan inte räcker. Under årens lopp har grupperna varierat i antal och även elevunderlaget har varierat. De nuvarande grupperna har ett centralt elevintag och ligger i Saltsjöbaden, Älta, Boo, och i Skuru. Under våren 2021 pågår en utredning om hur dessa särskilda undervisningsgrupper kan organiseras på ett så pass effektivt sätt som möjligt. Utredningen beräknas vara klar till sommaren 2021.

Prioriterad område

NPF var under läsåret 2019/2020 ett av Barn- och elevhälsans prioriterade områden. Under hösten 2019 erbjöds alla skolor inom Välfärd skola samt barn- och elevhälsans medarbetare att delta i en grundutbildning i neuropsykiatri. Tyvärr orsakade coronapandemin att vissa föreläsningar inte kunde hållas fysiskt, men de har åter erbjudits i digital form under våren 2021.

Föreläsningarna har varit mycket välbesökta och informativa. Utbildningen gjordes inom ramen för den nationella satsningen *Uppdrag psykisk hälsa* och var inriktad på grundläggande kunskap om och förståelse för individer med NPF. Den fokuserade på vikten av en tydlig kommunikation och ett professionellt bemötande. En bra miljö med en förstående omgivning minskar symtomen samt gör det lättare att leva med en funktionsvariation.

Utbildningen omfattade följande:

- Neuropsykiatriska tillstånd - styrkor och svagheter i vardagen
- Att arbeta med unga som har ADHD
- Organisationen - att anpassa verksamheten till NPF
- Neuropsykiatriska funktionsvariationer och beroendeproblematik
- Anhörigperspektiv och inifrånperspektiv
- Lågaffektivt bemötande – hantering av problemskapande beteenden

Projektarbete inspirerar till anpassningar och beredskap

Under läsåret 2018/2019 fick pedagog- och logopedgruppen inom Barn- och elevhälsan cirka 1 miljon kronor från SIS (Statens institutionsstyrelse) för att driva ett projekt gällande anpassad språklig medvetenhetsträning för barn med språkstörning. Språkstörning är i sin tur en funktionsvariation som faller inom NPF. Syftet med bidraget var att öka måluppfyllelsen på lång sikt och men också att öka kunskapen om olika pedagogiska arbetssätt för barn och elever med funktionsnedsättning.

Genom att ge barn med språkstörning bättre förutsättningar att tillgodogöra sig grundläggande språkliga övningar i förskoleklass ökas måluppfyllelse i olika ämnen på lång sikt. Med detta projekt spreds kunskap genom att konkreta tips sammanställdes och kopplades till forskning. Detta för att inspirera pedagoger att börja tänka på anpassningar i olika nivåer när de planerade övningar, och att ha en beredskap för att ändra och utveckla efter hand utifrån ett barn- och kunskapsperspektiv. Gruppen hade genom projektet möjlighet att delta vid flera nationella konferenser gällande språkstörning.

Föreläsningar och barnhälsoteam

Flera medarbetare i pedagog- och logopedgruppen hade föreläsningar gällande språkstörning och NPF på Valfärd skolas stora konferens NES (Nacka education summit) i mars 2019. Vidare har förskolepsykolog samt en specialpedagog infört s.k. barnhälsoteam på vissa förskolor, för att få ett systematiskt arbete gällande barn med olika funktionsvariationer. Detta har fallit väl ut och det är nu fler förskolor som efterfrågar detta.

Bedömning

Bedömningen är att de i motionen föreslagna insatserna för att stärka kompetensen hos lärarna i Nacka kommunala skolor redan sker i olika utsträckning. Utifrån fortbildningsinsatser som redan sker så behövs från Valfärd skolas perspektiv inga ytterligare insatser eller utredningar av lärarnas kompetensbehov. Valfärd skola föreslår därför att motionen kan anses färdigbehandlad med en notering om att det redan pågår ett arbete inom de kommunala skolorna i Nacka kring neuropsykiatriska funktionsnedsättningar på ett sätt som uppfyller intentionerna i motionen.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär inte några ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Förslaget medför inte några konsekvenser för barn utifrån att det efterfrågade arbetet redan kan anses pågå i skolorna. Det är av största vikt för alla elever att undervisningen anpassas efter varje elevs behov. Fortbildningsinsatser för pedagoger gynnar alla elever som har särskilda behov. Pedagogerna blir skickligare på att anpassa miljön i olika nivåer när de planerar övningar och har en beredskap för att ändra och utveckla efter hand utifrån ett barn- och kunskapsperspektiv.

Bilagor

1. Motion - NPF-säkra Nackas skolor (V)

Helena Ekwall
Chef för verksamhetsstödet
Välfärd skola

Ylva Bandmann Holmberg
Chef för barn och elevhälsan
Välfärd skola